

УДК 006.01:378

DOI <https://doi.org/10.32782/cusu-pmtp-2023-2-4>

ПРОФЕСІЙНА СЕРТИФІКАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Кононенко Сергій Олексійович,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри технологічної та професійної освіти

Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

ORCID ID: 0000-0001-6637-4994

Савченко Віра Меєрівна,

кандидат економічних наук, професор,

професор кафедри економіки і фінансів

Херсонського державного аграрно-економічного університету

ORCID ID: 0000-0002-2496-2525

Кононенко Леся Віталіївна,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри економіки і фінансів

Херсонського державного аграрно-економічного університету

ORCID ID: 0000-0001-5698-5003

У статті досліджено питання професійної сертифікації педагогічних працівників у контексті євроінтеграції. Доведено її доцільність. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується як появою нових професій, так і трансформацією або зникненням інших, що обумовлює необхідність перманентного оновлення професійних навичок. Відповідно, педагогічні працівники потребують постійного оновлення навчальної траєкторії до запитів суспільства, навичок організації та методики навчального процесу. У європейському просторі поширеним є практика професійної сертифікації. Сертифікація має на меті забезпечити мотивацію педагогічних працівників до професійного постійного розвитку та можливість закладам освіти обирати на ринку праці педагогічний персонал, який забезпечить якість освітніх послуг.

Незважаючи на низку переваг, широке впровадження професійної сертифікації педагогічних працівників у освітній процес гальмується наявністю невирішених проблем: процедура професійної сертифікації педагогічних працівників не регламентується на законодавчому рівні. Чинними документами, у яких прописані окремі питання сертифікації педагогічних працівників – це Закон України «Про освіту» та Положення про сертифікацію педагогічних працівників, норми цих нормативних документів повинні бути покладені в основу розробки і впровадження нормативного забезпечення професійної сертифікації педагогічних працівників в Україні.

Використання механізму професійної сертифікації педагогічних працівників дозволить мінімізувати ризики навчального закладу щодо кадрового забезпечення та рівня якості своїх освітніх послуг. Щодо педагогічних працівників, то запровадження механізму сертифікації створить підґрунтя для використання трудового потенціалу з випускників вищих навчальних закладів або педагогічних працівників, які не займалися педагогічною практикою, але мають достатній професійний рівень і бажання долучатися до неї.

Ключові слова: освітній процес, євроінтеграція, компетенції, гармонізації, якість освіти.

Kononenko Serhii, Savchenko Vira, Kononenko Lesia. Professional certification of teachers in Ukraine: problems and prospects

The article examines the issue of professional certification of teachers in the context of European integration. Its expediency is proved. The current stage of society's development is characterized by the emergence of new professions and the transformation or disappearance of others, which necessitates the constant updating of professional skills. Accordingly, teachers need to constantly update the educational trajectory to meet the needs of society, skills in organizing and methodology of the educational process. In the European space, the practice of professional certification is widespread. Certification aims to motivate teaching staff to continuous professional

development and enable educational institutions to choose teaching staff on the labour market who will ensure the quality of educational services.

Despite a number of advantages, the widespread introduction of professional certification of pedagogical staff in the educational process is hampered by unresolved problems: the procedure for professional certification of pedagogical staff is not regulated at the legislative level. The Law of Ukraine "On Education" and the Regulation on the Certification of Pedagogical Workers are the current documents that stipulate certain issues of certification of pedagogical workers, and the norms of these normative documents should be the basis for the development and implementation of the regulatory support for the professional certification of pedagogical workers in Ukraine.

The use of the mechanism of professional certification of pedagogical staff will minimize the risks of the educational institution in terms of staffing and the quality of its educational services. With regard to pedagogical staff, the introduction of a certification mechanism will create the basis for the use of labour potential from graduates of higher education institutions or pedagogical staff who have not been engaged in pedagogical practice but have a sufficient professional level and desire to join it.

Key words: *educational process, European integration, competences, harmonization, quality of education.*

Вступ. Кардинальні і всеохоплюючі зміни, що обумовлені формуванням Society 5.0. [1], впливом Четвертої промислової революції [2], досягненням Цілей сталого розвитку [3], а також процесами глобалізації, висувають нові вимоги перед освітнім процесом в Україні. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується як появою нових професій, так і трансформацією або зникненням інших. Це обумовлює необхідність перманентного оновлення професійних навичок, тобто навчання протягом життя. Щодо педагогічних працівників, то перед ними постає питання як перманентної адаптації навчального процесу, так і відповідно трансформації компетенцій, які мають бути сформовані у здобувачів.

Пріоритетність питань, що пов'язані з освітньою діяльністю, підкреслює і зацікавленість ними на міжнародному рівні. Так, серед проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 глобальних Цілей сталого розвитку до 2030 року п. 4 зазначено забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх [3]. Крім того, вступ України до Європейського Союзу передбачає гармонізацію національного законодавства з європейським правовим простором [4], зокрема стосовно освіти. У проблемах, що потребують розв'язання, важливе місце належить і професійній сертифікації педагогічних працівників. Усе вищезазначене обумовлює актуальність дослідження проблем та перспектив впровадження професійної сертифікації в освітній процес України.

Питання, що пов'язані із сертифікацією, знайшли своє відображення у наукових дослідженнях багатьох вчених. Так, Ільєнко А.В., Ільєнко С.С. та Куліш Т.М. присвятили свої дослідження на підходах щодо перевірки цифрових сертифікатів з використанням технології Blockchain [5]. Праці Волкова В.Ю. присвячені розробці системи наукових положень і рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання у сфері стандартизації та сертифікації [6], а Бондаря О.В. і Стемковської І.В. – питанням взаємозв'язку стандартизації та сертифікації із забезпеченням якості [7]. Дослідження Стародубцевої К.В. присвячені питанням сутності поняття «сертифікація», аналізу результатів сертифікації на регіональному рівні [8]. Мороз С.А. у своїх працях досліджувала професійну сертифікацію у сфері освіти як засіб забезпечення якості вищої освіти в Україні [9], а Кравченко С.М. – сертифікацію науково-педагогічних працівників як одну з основних складових розвитку освіти в Україні [10]. Віддаючи належне здобуткам цих авторів, слід зазначити, що з'ясування проблем та визначення перспектив та напрямів розвитку процесу сертифікації в освітньому процесі потребують подальших досліджень.

Мета статті – на підставі аналізу стану процесів професійної сертифікації педагогічних працівників в Україні з'ясувати основні проблеми та визначити шляхи їх подолання.

Матеріали та методи. Досліджуючи окреслену проблему, було використано ряд методів наукового дослідження, головними з яких є: аналіз, узагальнення, синтез, індукція, та дедукція.

Результати. Процеси глобалізації і інтернаціоналізації, розвиток міжнародних економічних відносин (у тому числі і збільшення міграційних процесів) обумовлюють необхідність розробки і координації на міжнародному рівні питань сертифікації [11; 12].

Натепер чинним законодавством в Україні не надано однозначного трактування категорії «сертифікація». Так, відповідно до Закону України «Про підтвердження відповідності» сертифікація визначається як «процедура, за допомогою якої визнаний в установленому порядку орган документально засвідчує відповідність продукції, систем якості, систем управління якістю, систем екологічного управління, персоналу встановленим законодавством вимогам» [13], а до Закону України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» – «сертифікація – підтвердження відповідності третьою стороною, яке стосується продукції, процесів, послуг, систем або персоналу» [14].

Мороз С.А. розглядає проблематику сертифікації у сфері надання освітніх послуг через призму професійної сертифікації. У сучасних умовах професійна сертифікація є одним з основних інструментів, який підтверджує професійну кваліфікацію педагогічного працівника. Проте, незважаючи на той факт, що у закордонній практиці широко використовується категорія «професійна сертифікація», в Україні «у межах вітчизняного нормативно-правового поля відсутні тлумачення феномену професійної сертифікації, а отже ми не можемо вести мову про існування загальноприйнятого визначення відповідної категорії» [9]. Але саме у сфері надання освітніх послуг професійний сертифікат є універсальним за принципом дії документом, який засвідчує рівень професійних компетентностей педагогічного працівника, надає «неупереджену експертну оцінку третьої сторони щодо рівня розвитку професійних знань та досвіду фахової трудової діяльності конкретної особи» [15].

З врахуванням безпрецедентних змін у сучасному середовищі цілком позитивною є практика обмеженого часу дії сертифікату (від 3 до 5 років). На користь такої практики і той факт, що сьогодні здійснення навчального процесу пов'язано із застосуванням сучасних методів і технологій навчання (насамперед з використанням цифрових технологій, які перманентно змінюються), що передбачає проведення на регулярній основі досліджень та здійснення пілотних проектів для пошуку, апробації і відпрацювання концептуально нових педагогічних технологій [16; 17].

Термін дії професійного сертифікату «визначається часом умовної валідності наявних у особи професійних компетентностей вимогам ринку праці або (та) часу їх умовної відповідності існуючим професійним стандартам (вживання категорії «умовно» пов'язано з тим, що вимоги ринку праці, так само як й професійні стандарти, постійно змінюються, а отже будь яка відповідність є умовною)» [9]. Ми цілком підтримуємо позицію Мороз С.А. щодо доцільності використання у західних країнах практики прив'язування процедур професійної сертифікації до результатів підвищення кваліфікації (стажування). Так, під час підвищення кваліфікації або проходження стажування педагогічний працівник отримує нові професійні знання (підвищення кваліфікації) або набуває додаткового практичного досвіду з виконання професійних завдань (стажування), тобто підвищує рівень своєї професійної компетентності.

Сьогодні в Україні професійна сертифікація застосовується для фахівців різних сфер господарської діяльності. Щодо сертифікації педагогічних працівників, то цей напрям є відносно новим. Він спрямований на пошук талановитих педагогів та на створення системи їх мотивації до постійного професійного розвитку й самовдосконалення [18]. Законом України «Про освіту» зазначено, що сертифікація педагогічних працівників – це зовнішнє оцінювання професійних компетентностей педагогічного працівника, що здійснюється шляхом незалежного тестування, самооцінювання та вивчення практичного досвіду роботи [19]. Тобто процедура сертифікації спрямована на використання незалежного (зовнішнього) оцінювання професійних компетентностей педагогічних працівників.

Стражнікова І.В. зазначає, що професійна сертифікація науково-педагогічних працівників – це, з одного боку, своєрідна фіналізація процедур підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників, а з іншого – це процедура забезпечення якості освіти здобувачам [20]. Отже, професійна сертифікація науково-педагогічних працівників дозволяє власнику сертифікату підтверджувати свій професійний рівень, а отже і, відповідно, позиціонувати себе на ринку праці. З позиції роботодавця – наявність у потенційного працівника професійного сертифікату свідчить про можливість надання якісних освітніх послуг, а отже, і можливість отримання здобувачами конкурентноспроможних компетенцій.

Сертифікація педагогічних працівників є світовою тенденцією. Так, у Нідерландах проведення неформальної та неформальної сертифікації науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів відбувається на державному рівні із залученням Асоціації університетів. Отримання сертифікату створює репутаційні переваги як безпосередньо для науково-педагогічного працівника – власника сертифікату, так і для вищого навчального закладу, у структурі якого здійснює свою трудову діяльність сертифікований науково-педагогічний працівник [21].

Незважаючи на низку переваг, широке впровадження професійної сертифікації педагогічних працівників у освітній процес гальмується наявністю невирішених проблем. Насамперед, процедура професійної сертифікації педагогічних працівників не регламентується на законодавчому рівні, тобто «не існує закріпленої норми яка б могла бути покладеною в основу запровадження практики використання інструменту професійної сертифікації по відношенню до науково-педагогічних працівників» [9]. Чинними документами, у яких прописані окремі питання сертифікації педагогічних працівників – це Закон України «Про освіту» [18] та Положення про сертифікацію педагогічних працівників [22]. Саме норми цих нормативних документів повинні бути покладені в основу розробки і впровадження нормативного забезпечення професійної сертифікації педагогічних працівників в Україні. Крім того, при їх розробці і впровадженні необхідно враховувати інтеграційні та глобалізаційні процеси, тобто гармонізувати їх з діючими нормами у Євросоюзі.

Висновки. Використання механізму професійної сертифікації педагогічних працівників дозволить мінімізувати ризики навчального закладу щодо кадрового забезпечення та рівня якості своїх освітніх послуг. Щодо педагогічних працівників, то запровадження механізму сертифікації створить підґрунтя для використання трудового потенціалу з випускників вищих навчальних закладів або педагогічних працівників, які не займалися педагогічною практикою, але мають достатній професійний рівень і бажання долучатися до неї. Запровадження механізму індивідуальної педагогічної сертифікації створить підґрунтя щодо підвищення рівня ефективності використання трудового потенціалу зацікавлених у продовженні професійної діяльності педагогів та мотивує їх до підвищення свого професійного рівня.

Перспективою подальших досліджень, поряд із розробкою організаційних передумов та методичних засад сертифікації педагогічних працівників, є сертифікація безпосередньо процесів здобуття освіти.

Література:

1. Society 5.0. A people centric super - smart society Hitachi – U Tokyo Laboratory. Singapore: Springer, 2020. 177 p. URL: <https://doi.org/10.1007/978-981-15-2989-4> (дата звернення: 29.06.2023 р.).
2. Шваб Клаус Четверта промислова революція. Формуючи четверту промислову революцію / Переклад Н. Климчук. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного дозвілля», 2019. 416 с.
3. Цілі сталого розвитку. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-tehnologij/analitichni-materiali/cili-stalogo-rozvitku> (дата звернення: 29.06.2023 р.).
4. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи. *Національна безпека і оборона*. № 1-2, 2022 URL: https://gazumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf (дата звернення: 29.06.2023 р.).
5. Ільєнко А.В., Ільєнко С.С., Куліш Т.М. Підхід щодо перевірки цифрових сертифікатів з використанням blockchain. *Вісник університету «Україна»*. Серія : Інформатика, обчислювальна техніка та

кібернетика. 2020. № 1. С. 198–209. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Visunukr_inform_2020_1_19 (дата звернення: 28.06.2023 р.).

6. Волков В.Ю. Адміністративно-правове регулювання в галузі стандартизації та сертифікації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 ; Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2013. 20 с.

7. Бондар О.В., Стемковська І.В. Стандартизація і сертифікація як засіб забезпечення якості. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки)*. Том 1. № 46(2022). С. 8–13. URL: <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/view/332/326> (дата звернення: 29.06.2023 р.).

8. Стародубцева К. В. Сертифікація педагогічних працівників: регіональний аспект упровадження. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5 : Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2022. Вип. 85. С. 191–196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2022_85_42 (дата звернення: 11.06.2023).

9. Мороз С.А. Механізми публічного управління у сфері забезпечення якості вищої освіти в Україні : дис. ... доктора наук з держ. управл. : 25.00.02 ; Національний університет цивільного захисту України. Харків, 2022.

10. Кравченко С.М. Тенденції розвитку освіти в країнах ЄС та Україні. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін : Міжнарод. наук.-практ. конф., 20-21 квітня 2021 р. Суми, 2020. С. 45–50.

11. База даних Європейських стандартів. URL: <https://standards.cen.eu> (дата звернення: 28.06.2023 р.).

12. Міжнародна стандартизація та сертифікація. URL: <http://nvppoint.com/uk/mizhnarodna-standartizatsiya-ta-sertifikatsiya/> (дата звернення: 29.06.2023 р.).

13. Про підтвердження відповідності : Закон України від 17.05.2001 р. № 2406-III. *Офіційний вісник України*. 2001. № 24. Ст. 1055.

14. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України від 15.01.2015 р. № 124-VIII. *Офіційний вісник України*. 2015. № 12. Ст. 306.

15. Barnhart P.A. The Guide to National Professional Certification Programs. Boca Raton : CRC Press, 1997. 480 p.

16. Кононенко Л.В., Оришака О.В., Селіщева Є.В. Формування цифрової компетентності як основа трансформації вищої освіти в умовах глобалізаційних процесів. *Вісник науки та освіти*. 2022. № 1(1). С. 169–180. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-169-180](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-169-180) (дата звернення: 29.06.2023 р.).

17. Манойленко Н.В., Кононенко С.О., Крамаренко Н.М. Цифровізація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання в закладах вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2021. Вип. 201. С. 108–112. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1174/1102> (дата звернення: 20.06.2023).

18. Сертифікація. Державна служба якості освіти України : офіційний сайт. URL: <https://sqe.gov.ua/diyalnist/sertifikatsiya/> (дата звернення: 11.06.2023).

19. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. Ст. 380.

20. Стражнікова І.В. Сертифікація науково-педагогічних працівників як метод моніторингу сучасної вищої освіти України. *Інноваційний потенціал сучасної освіти та науки: Міжнарод. наук.-практ. конф.*, 29 травня 2020 р. Київ, 2020. С. 243–245.

21. Губанова Т.О. Адміністративно-правові засади організації та функціонування коледжів: порівняльно-правове дослідження : дис. ... доктора ю. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2018. 415 с.

22. Положення про сертифікацію педагогічних працівників. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018, № 1190. *Офіційний вісник України*. 2019. № 9. Ст. 308.

References:

1. Society 5.0. A people centric super - smart society Hitachi - U Tokyo Laboratory. (2020) Singapore: Springer, 177 p. Available at: <https://doi.org/10.1007/978-981-15-2989-4>

2. Shvab Klaus (2019). Chetverta promyslova revoliutsiia. Formuiuchy chetvertu promyslovu revoliutsiui [The Fourth Industrial Revolution. Shaping the Fourth Industrial Revolution]. Kharkiv: Book Club "Family Leisure Club"

3. Sustainable Development goals. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/innovacijna-diyalnist-ta-transfer-tehnologij/analitichni-materiali/cili-stalogo-rozvitku>

4. Ukraina na shliakhu do YeS: realii i perspektyvy [Ukraine on the way to the EU: realities and prospects]. (2022). *Natsionalna bezpeka i oborona* [National security and defense], no. 1-2. Available at: https://razumkov.org.ua/images/journal/NSD187-188_2022_ukr_full.pdf (accessed on 29.06.2023).

5. Iliencko A. V., Iliencko C. C., & Kulish T. M. (2020). Pidkhid shchodo perevirky tsyfrovoykh sertyfikativ z vykorystanniam blockchain [An approach to verifying digital certificates using blockchain]. *Visnyk universytetu "Ukraina". Seriiia : Informatyka, obchysliuvalna tekhnika ta kibernetyka*, no. 1, pp. 198-209. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Visunukr_inform_2020_1_19 (accessed on 28.06.2023).
6. Volkov V. Yu. (2013). *Administrative and legal regulation in the field of standardization and certification* (PhD thesis). National University of Odesa Law Academy, Odesa.
7. Bondar O. V., & Stemkovska I. V. (2022). Standartyzatsiia i sertyfikatsiia yak zasib zabezpechennia yakosti [Standardization and certification as a means of quality assurance]. *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu imeni Dmytra Motornoho (ekonomichni nauky)*, vol. 1, no. 46, pp. 8-13 <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/view/332/326> (accessed on 29.06.2023).
8. Starodubtseva K. V. (2022). Sertyfikatsiia pedahohichnykh pratsivnykiv: rehionalnyi aspekt uprovadzhenia [Certification of pedagogical workers: regional aspect of implementation]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 5 : Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy*, vol. 85, pp. 191-196. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2022_85_42 (accessed on 11.06.2023).
9. Moroz S. A. (2022). Mechanisms of public management in the sphere of quality assurance of higher education in Ukraine (PhD Thesis), National University of Civil Defense of Ukraine. Kharkiv.
10. Kravchenko S.M. (2020). Tendentsii rozvytku osvity v krainakh YeS ta Ukraini [Trends in the development of education in EU countries and Ukraine]. *Innovatsiinyi rozvytok vyshchoi osvity: hlobalnyi, yevropeiskyi ta natsionalnyi vymiry zmin: International. science and practice conference*, April 20-21, Sumy, 45-50.
11. Database of European standards. Available at: <https://standards.cen.eu> (accessed on 28.06.2023).
12. International standardization and certification. Available at: <http://nvppoint.com/uk/mizhnarodna-standartizatsiya-ta-sertifikatsiya/> (accessed on 29.05.2023).
13. About confirmation of compliance. Law of Ukraine dated May 17, 2001 No. 2406-III. Official Gazette of Ukraine. 2001. No. 24. Art. 1055.
14. About technical regulations and conformity assessment. Law of Ukraine dated January 15, 2015 No. 124-VIII. Official Gazette of Ukraine. 2015. No. 12. Art. 306.
15. Barnhart P.A. The Guide to National Professional Certification Programs. Boca Raton: CRC Press, 1997. 480 p.
16. Kononenko L. V., Oryshaka O. V., & Selishcheva Ye. V. (2022) Formuvannia tsyfrovoi kompetentnosti yak osnova transformatsii vyshchoi osvity v umovakh hlobalizatsiinykh protsesiv [Formation of digital competence as a basis for the transformation of higher education in the context of globalisation]. *Visnyk nauky ta osvity*, 1(1), 169–180. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1\(1\)-169-180](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-1(1)-169-180).
17. Manoilenko N.V., Kononenko S.O., & Kramarenko N.M. (2021). Tsyfrovizatsiia osvitnoho protsesu v umovakh dystantsiinoho navchannia v zakladakh vyshchoi osvity [Digitalisation of the educational process in the conditions of distance learning in higher education institutions]. *Naukovi zapysky. Seriiia: Pedahohichni nauky*, 201, 108-112. Available at: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1174/1102> (accessed on 20.06.2023).
18. State Service for the Quality of Education of Ukraine (2021). Sertyfikatsiia [Certification]. Derzhavna sluzhba yakosti osvity Ukrainy: ofitsiinyi sait. Available at: <https://sqe.gov.ua/diyalnist/sertifikatsiia/> (accessed on 11.06.2023).
19. Verkhovna Rada of Ukraine (2017). Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 5 veresnia 2017 r. № 2145-VIII. *Holos Ukrainy*, no. 178–179, pp. 10–22.
20. Strazhnikova I.V. (2020). Sertyfikatsiia naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv yak metod monitorynhu suchasnoi vyshchoi osvity Ukrainy [Certification of scientific and pedagogical workers as a method of monitoring modern higher education in Ukraine.]. *Innovatsiinyi potentsial suchasnoi osvity ta nauky: International. science and practice conference*, May 29, 2020, Kyiv, 243-245.
21. Hubanova T.O. (2018). *Administrative and legal foundations of the organization and functioning of colleges: a comparative legal study* (PhD thesis). Zaporizhzhia.
22. Regulations on the certification of teaching staff (2019). Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 27, 2018, No. 1190. *Official Gazette of Ukraine*. No. 9. Art. 308.